

Уркевич В. Ю.

Національний юридичний університет

імені Ярослава Мудрого,

професор кафедри земельного та аграрного права

**Про державну аграрну політику у сфері виробництва органічної
сіськогосподарської продукції**

Єдиною комплексною стратегією розвитку сіського господарства
та сіських територій на 2015-2020 роки, підтриманою Національною

радою реформ на засіданні 9 листопада 2015 р. і розміщеною на офіційному веб-сайті Міністерства аграрної політики та продовольства України, розвиток виробництва та обігу органічної сільськогосподарської продукції визначено одним зі стратегічних пріоритетів. Зупинимося на актуальних проблемах державної аграрної політики України у сфері виробництва органічної сільськогосподарської продукції, у тому числі й на її інституційному забезпеченні.

Так, Закон України «Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини» від 3 вересня 2013 р., № 425-VII (далі – Закон) містить Розділ II «Державна політика та повноваження органів державної влади у сфері виробництва та обігу органічної продукції та сировини». Щодо державної політики, то Закон визначає такі її основні напрями: 1) розвиток конкурентоспроможного, високоефективного ведення сільського господарства за допомогою виробництва органічної продукції; 2) збільшення експорту органічної продукції й 3) розвиток внутрішнього ринку органічної продукції та задоволення потреб споживачів в її асортименті (ст. 5). Як вбачається, нормативно закріплено лише наведений доволі обмежений перелік основних напрямів державної політики в сфері виробництва органічної сільськогосподарської продукції. Проте серед них відсутні такі важливі напрями, як, зокрема забезпечення безпечності та якості органічної продукції, охорона навколишнього природного середовища, відтворення й раціональне використання природних ресурсів при здійсненні органічного виробництва, охорона здоров'я населення, державне стимулювання виробництва органічної сільськогосподарської продукції.

Щодо інституційного забезпечення здійснення державної аграрної політики, то Закон передбачає низку повноважень органів державної влади у сфері органічного виробництва. Так, згідно зі ст. 7 цього нормативно-правового акта, до повноважень Кабінету Міністрів України у сфері

виробництва та обігу органічної продукції належать: 1) забезпечення здійснення державної політики та міжнародного співробітництва у сфері виробництва та обігу органічної продукції; 2) затвердження детальних правил виробництва та обігу названої продукції; 3) спрямування та координація діяльності міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, що забезпечують формування чи реалізують державну політику у сфері виробництва та обігу органічної продукції.

На відміну від цього, на Міністерство аграрної політики та продовольства України у сфері виробництва та обігу органічної сільськогосподарської продукції покладено: 1) формування відповідної державної політики; 2) розробка детальних правил виробництва та обігу органічної продукції та подання їх на затвердження Кабінету Міністрів України; 3) затвердження державного логотипу для органічної продукції, а також здійснення інших повноваження (ст. 8 Закону).

Статтею 9 Закону встановлено, що до повноважень Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів у розглядуваній сфері належать: 1) здійснення державного нагляду (контролю) за діяльністю суб'єктів господарювання, які здійснюють виробництво, перевезення, зберігання, реалізацію органічної сільськогосподарської продукції; 2) ведення реєстру виробників органічної продукції, забезпечення опублікування офіційних відомостей про осіб, які здійснюють виробництво та реалізацію такої продукції; 3) поширення інформації про виробництво та реалізацію органічної продукції, органічну продукцію, систему гарантій та контролю в засобах масової інформації. Саме названа Державна служба здійснює державний нагляд (контроль) за виробництвом та обігом органічної сільськогосподарської продукції (ст. 11 Закону).

У сфері державного регулювання виробництва й обігу органічної сільськогосподарської продукції функціонує ще один орган державної

влади, який призначає органи з оцінки відповідності, що провадять діяльність з оцінки відповідності виробництва органічної продукції, організовує підготовку та атестацію аудиторів з сертифікації органічного виробництва, здійснює нагляд за проведенням робіт з оцінки відповідності. Таким органом виступає Міністерство економічного розвитку і торгівлі України.

Викладене дозволяє підсумувати, що державна аграрна політика у сфері виробництва та обігу органічної сільськогосподарської продукції не забезпечена належним правовим регулюванням. Основні напрями вказаної політики, закріплені у Законі України «Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини», не є вичерпними, не наповнені реальним змістом, відсутні правові механізми їх реалізації. Повноваження щодо здійснення державної аграрної політики розпорочені між низкою органів державної влади, кожен з яких опікується лише своєю вузькою сферою в розглядуваній царині, що зашкоджує вжиттю системних заходів з розвитку виробництва й обігу органічної сільськогосподарської продукції.

**Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого**

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

«ПРАВОВІ ЗАСАДИ ВЕДЕННЯ ОРГАНІЧНОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА»

29-30 вересня 2017 року

Харків - 2017

Правові засади ведення органічного землеробства: збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції (29-30 вересня 2017 року) / за ред. Шульги М.В. – Харків: «Доміно», 2017. – 246 с.

За зміст та якість матеріалів відповідальність несуть автори публікацій.